

Det Kongelige Finansdepartement

v. ekspedisjonssjef Geir Åvitsland

Oslo 26. juni 2013

Innledning

Transparency International Norge (TI Norge) viser til brev av 07.mai 2013 med invitasjon til å komme med høringsuttalelse til rapport og forslag til norske regler om Land-for-land-rapportering (LLR). TI Norge takker for invitasjonen og ønsker innledningsvis å uttrykke at vi er svært positive til innføring av krav om LLR i Norge.

Transparency International ga ut en rapport i fjor (juli 2012) om åpenhet i selskapsrapportering blant verdens største multinasjonale selskaper (Transparency in corporate reporting: Assessing the world's largest companies). Rapporten omfatter 105 selskaper som har en samlet verdi av over 11 trillion dollar og berører folks liv i mer enn 200 land globalt.

LLR er en av parameterne som er undersøkt i denne studien. Ikke overraskende var resultatet for LLR blant de undersøkte selskapene svært nedslående. Se rapporten i detalj her:

http://www.transparency.org/whatwedo/pub/transparency_in_corporate_reporting_assessing_the_worlds_largest_companies

En tilsvarende rapport er nå under utarbeidelse i regi av TI Norge. Resultatene vil trolig bli offentliggjort i september/ oktober 2013. Denne undersøkelsen dekker de 50 største norske børsnoterte selskapene som har utenlandsvirksomhet av betydning. Blant disse er det kun to selskaper som utvinner naturressurser og som dermed vil bli omfattet av det norske kravet til LLR. De andre 48 selskapene vil ikke omfattes av LLR kravet slik det er foreslått, samtidig som de aller fleste norske selskapene trolig vil score svært dårlig på denne parameteren.

1. Begrensninger i bransjer, type selskap og størrelse

a. Bransjer:

Etter utgangspunktet i de to omtalte rapportene mener TI Norge det blir for snevert at kun selskaper som utvinner naturressurser skal avkreves LLR. Som nevnt vil dette medføre at svært få selskaper vil omfattes. Alle selskaper i alle bransjer bør derfor inkluderes. Spesielt selskaper med virksomheter hvor det kreves lisenser/konsesjoner fra myndigheter bør omfattes av LLR, fordi dette erfaringsmessig medfører høy risiko for korrupsjon. I tillegg er det mange bransjer utenom petroleum, gruverdrift og skogsdrift som også utnytter

TRANSPARENCY INTERNATIONAL NORGE

naturressurser, for eksempel fiskeoppdrett, vann-/vind-/bølgekraft og telekommunikasjon. Disse bør også omfattes av LLR.

b. Størrelse:

LLR bør gjelde for selskaper uansett størrelse, hvis formålet er å bekjempe korrupsjon. Små og mellomstore selskaper er minst like utsatte for korrupsjon som store, og har ofte mangelfulle antikorrupsjonsprogrammer sammenlignet med de store. Den administrative byrden ved LLR er mindre for et lite eller mellomstort selskap enn for et stort, fordi virksomheten er av et mindre omfang.

2. Rapporteringsparametere

a. Driftskostnader:

Ikke bare investeringer, men også driftskostnader bør rapporteres for hvert land, for å gi informasjon om selskapets totale pengeforbruk i landet.

b. Samfunnsbidrag, veldedige bidrag og sponsorships:

Hvis slike betalinger på en eller annen måte knyttes til myndighetspersoner, så er det korrupsjon. Slike betalinger bør derfor også offentliggjøres av selskapene. Dette har vært en anbefaling i Business Principles for Countering Bribery (BPCB) siden første utgivelse i feb. 2009. BPCP er resultatet av et samarbeid ledet av Transparency International og hvor en rekke multinasjonale selskaper og sivilsamfunnsorganisasjoner deltar.

c. "Transfer pricing":

For å komme til livs korrupsjon og skatteunndragelse knyttet til "transfer pricing" bør det innføres rapportering som kaster lys over dette. Å kreve full rapportering av et selskaps interne transaksjoner vil være upraktisk. En løsning kan være å opplyse om ekstraherte og eksporterte mengder av naturressurser samt enhetspriser som er lagt til grunn for skatteberegninger.

3. Rapporteringsformat og – spesifisering

For å unngå misforståelser både i utarbeidelsen og forståelsen av LLR bør det lages en forskrift som fastsetter et rapporteringsformat for å besørge mest mulig enhetlig og helhetlig rapportering på tvers av selskapene. Parametere det skal rapporteres på bør også spesifiseres grundig for å begrense tolkningsmonn.

4. Evaluering og justering av LLR

Allerede ved innføringen av LLR bør det beslutes at det innen tre år skal gjennomføres en evaluering og utarbeides forslag til justeringer. Som et minimum bør følgende elementer vurderes:

- Størrelse, bransjer og type selskaper som skal omfattes av LLR
- Hvilke parametere det bør rapporteres på
- Behov for enhetlig rapporteringsformat og bedre spesifisering av rapporteringsparametere.

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
NORGE

- Krav til verifikasjon / revisjon

5. Videre oppfølging

Dersom departementet ønsker en utdypning av uttalelsen eller en presentasjon av de nevnte rapportene stiller TI Norge seg gjerne til disposisjon.

Med hilsen

Guro Slettemark
generalsekretær